

Levende skoger.....

– naturarv for framtida

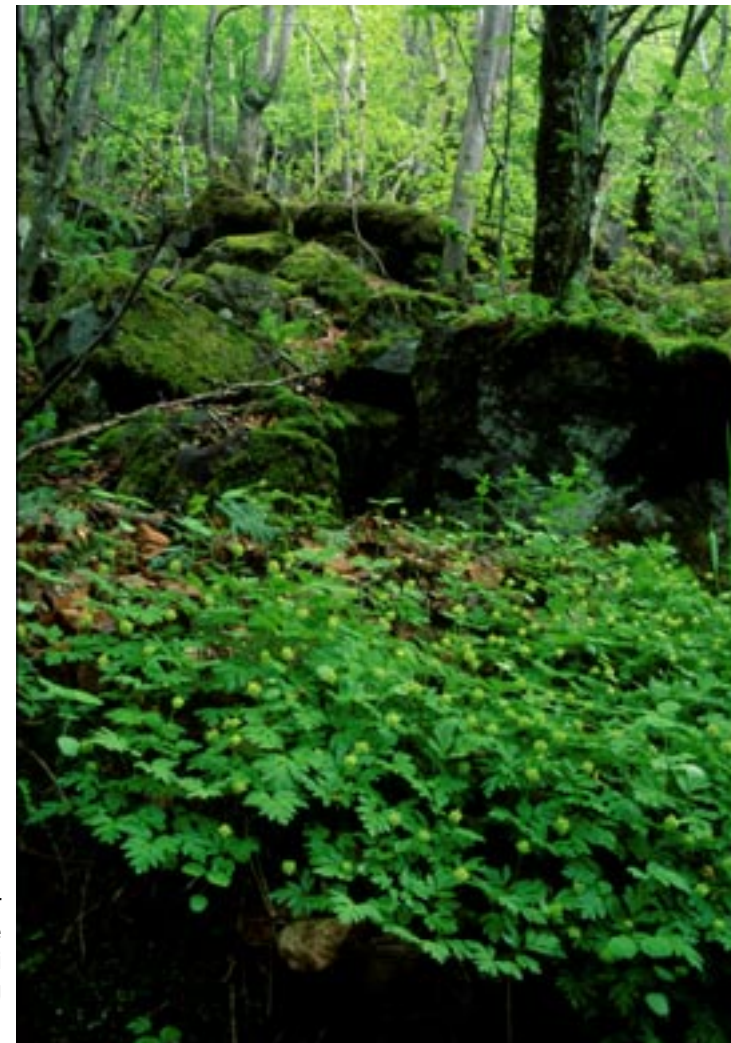
Levende skoger..... - naturarv for framtida

Gamle kragg-furuer blir sjeldnere og sjeldnere å se i våre skoger.

Forside: Unik norsk regnskog. Foto: Arnodd Håpnes
Tekst og foto: Arnodd Håpnes, WWF-Norge (ahaapnes@wwf.no)
Lay out: Arnodd Håpnes & Thomas Martinsen, WWF-Norge
© WWF-Norge. Versjon 1. Juni 2003. (www.wwf.no)

Ved bruk og kopiering av innholdet i denne brosjyren skal WWF-Norge alltid oppgis som kilde.

Frodig edellauvskog er Norges mest artsrike naturtype. Her finner vi også mange sjeldne og trua arter.

Brosjyren presenterer WWF-Norges skogarbeid og gir en innføring i viktige miljøpolitiske prosesser hvor WWF ønsker å arbeide videre. Vi foreslår løsninger basert på kunnskap og erfaringer fra vårt globale nettverk for å nå våre mål for mer skogvern og bedre skogforvaltning.

Dagens skogforvaltning er ikke miljøvennlig nok til å sikre vårt fantastiske mangfold eller til å bevare våre siste gammelskoger. WWF gjør en forskjell og arbeider for å sikre vår naturarv i skogen. Til dette arbeidet trenger vi også din hjelp og støtte. Hjelp oss med å sikre framtida!

WWF gjør en forskjell

Verner unik, gammel fjellskog i Oppland

Våren 2002 skrev WWF-Norge og Langmorkje Almenning i Vågå, Oppland under en avtale om hogstutsettelse i 25 år for et unikt område med gammel furuskog. De eldste furutrærne er mer enn 250 år gamle kjemper. Totalarealet er på ca. 2,6 kvadratkilometer, der halvparten er gammel, grov furuskog. WWFs fond for bevaring av biologisk mangfold betaler erstatning for hogstutsettelsen. Fondet er opprettet av Petter Olsen, Dag Vogt, Johan H. Andresen jr. og Tharald Brøvik. I 1996 ble det første området vernet av fondet i Lillomarka i Oslo.

I avtalen med Langmorkje er det Petter Olsen som har gitt det økonomiske bidraget. Gammelskogen som vi har fått vernet, er sjelden både i regional og nasjonal målestokk. Dette er en svært viktig seier for WWF. Miljøvernminister Børge Brende sa til media at dette initiativet er en inspirasjon også for Miljøverndepartementet i arbeidet med å verne mer skog i Norge.

Trærne spirte for 250 år siden. Hogstmaskinen bruker minutter på å fjerne tradisjonsbærerne.

Amazonas, et fantastisk vann- og skogrike med et unikt biologisk mangfold.

Lager verdens største verneområde i Amazonas

I august 2002 ble Tumucumaque nasjonalpark opprettet i Brasil. WWF har vært en sentral aktør for å få etablert parken. Dette er verdens største verneområde i tropisk skog. Området dekker hele 38 867 kvadratkilometer, noe som nesten tilsvarer arealet til Sveits. Parkens grenser ble planlagt av WWF-Brasil og Brasils miljøverndepartement. Samarbeidsprosjektet er et resultat av Verdensbanken og WWFs allianse for vern og mer bærekraftig bruk av skog. Brasils mål er å verne 410 000 kvadratkilometer (10 %) i den brasilianske delen av Amazonas.

Tumucumaque nasjonalparks beliggenhet og unike verdi som uberørt område gjør den til et sentrum i nettverket av områder med fredet fauna og flora. Parken ligger i en av de biologisk rikeste delene av Sør- Amerika og vil sikre viktig biologisk mangfold og mange fersvannskilder. Her finnes det fisker og vadefugler som ikke er registrert andre steder i verden. Store områder i parkens indre er nærmest uberørt og det lever urfolk i ytre deler av parken.

WWF ønsker skoger som myldrer av liv

Norge har en fantastisk natur. Ikke minst gjelder dette unike skogtyper som bare finnes her. I disse skogene finnes arter som klynger seg fast på yttergrensen av sine utbredelsesområder. Dette er en del av vår fantastiske naturarv, men denne naturarven er truet. I Norge finner vi blant annet:

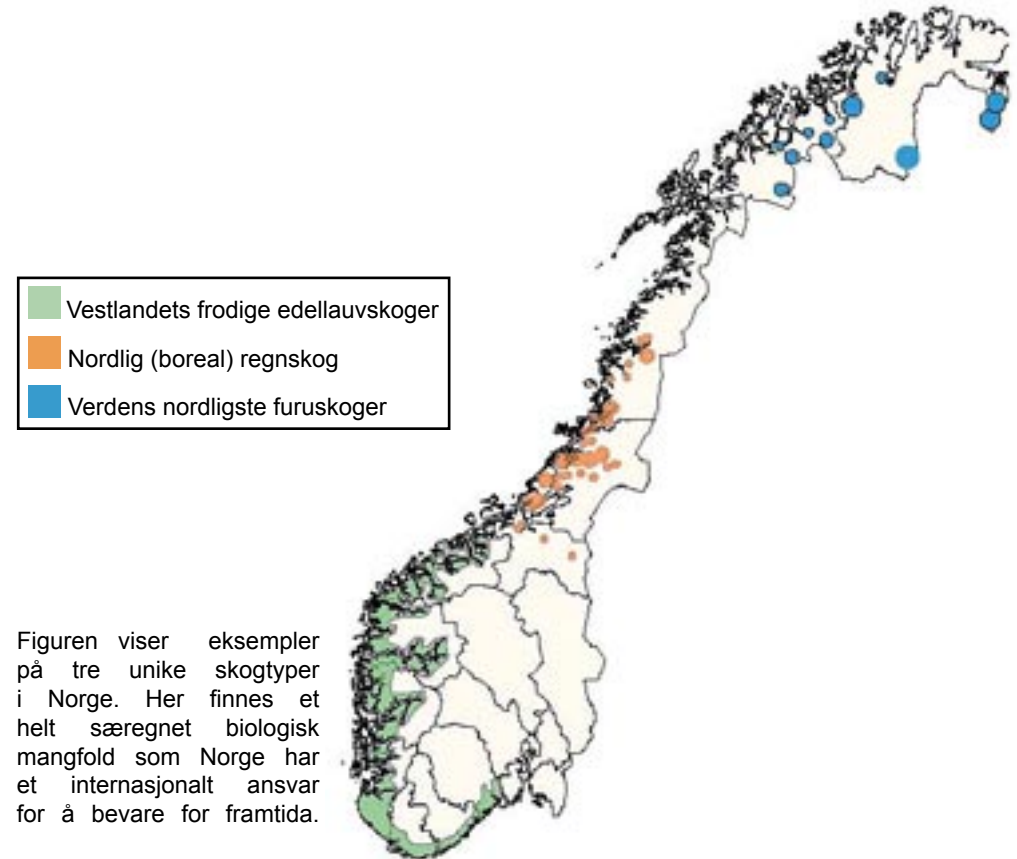
- **Verdens nordligste furuskoger**
- **Europas eneste nordlige regnskoger i midt-Norge**
- **Den mest artsrike naturtypen i Skandinavia, våre ekstremt frodige edellauvskoger på Vestlandet**
- **Bekkekløftskoger med unik økologi og sjeldne arter**
- **Helt særegen overgangsskog mellom Europas tempererte lauvskoger og de nordlige, barskogsdominerte skogtypene.**
- **Unike fjellskoger som i tillegg er viktige rekreasjonsområder**

Skogen er den naturtypen på landjorda som har det suverent største biologiske mangfoldet. Langt over halvparten av alle landlevende organismer lever i skog. Av de ca 24000 kjente artene i Norge er omtrent to tredeler knyttet til skogsmiljøer. På miljømyndighetenes "rødliste" over truede, sårbare og hensynskrevende arter står det 3062 arter. Av disse lever 1405 i skog. Skogbruk er hovedtrussel. Dårlig skogbruk kan utrydde arter og biologisk mangfold. Ved siden av å være et livsmiljø for planter, dyr, sopp, lav og moser er våre skoger svært viktige rekreasjonsområder. Dette gjelder særlig de sårbare fjellskogene våre. I tillegg representerer skogene en viktig og fornybar inntektskilde. Rundt 30 prosent av Norges areal er kledd med skog, og to tredeler av dette regnes som produktiv og økonomisk drivverdig skog, ca 75000 kvadratkilometer.

WWF-Norge:

"Trollskogen er eventyrene fra barndommen, stillhet, levesteder for dyr og planter, opplevelse og inspirasjonskilde. Et sted for sjelelig påfyll og en arv vi har plikt til å dele med framtida".

Unike norske skogtyper

Figuren viser eksempler på tre unike skogtyper i Norge. Her finnes et helt særegnet biologisk mangfold som Norge har et internasjonalt ansvar for å bevare for framtida.

WWF mener:

En helhetlig skogforvaltning med et reelt miljøinnhold er avgjørende for det biologiske mangfoldet og for skognæringas framtid i Norge. En slik langsiktig skogforvaltning består av to hovedelementer som per i dag mangler i Norge:

1. En moderne og åpen skogbrukspolitikk og forvaltning basert på overordnede økosystembaserte hensyn og forvaltningsrammer.
2. Et tilfredsstillende nettverk av verneområder som sikrer et representativt utvalg av skognaturen.

Skogens framtid avgjøres nå!

Norsk skogbruk ved et tidsskille

Norsk skogbruk er preget av endrete rammebetingelser. Det arbeides med flere lover som vil påvirke skognæringa. Forskere, Regjeringa, folket, et miljøfølsomt marked og miljøorganisasjonene krever mer skogvern. WWF mener skogeierne må ta utfordringen: Vern er en investering i miljøgoder og verdiskaping for framtida. Miljøvennlig skogbruk bør bli et konkurranse-fortrinn. Det vil kreve store endringer, men næringa trenger en troverdig miljøprofil.

Nå lages framtidens skogpolitikk. En moderne skogpolitikk må baseres på at skogbruket tar nødvendige økologiske og sosiale hensyn, og sørge for mer skogvern. Skogbruk må drives på en måte som tar hensyn til alle relevante samfunnsinteresser. Det betyr at interesseorganisasjoner må få en reell medbestemmelse i utviklinga av skogpolitikken. WWF er en viktig pådriver gjennom å formidle kunnskap og erfaringer fra internasjonale prosjekter for å få etablert en bedre skogforvaltning i Norge.

Tillitskrise?

Norsk skogbruk og skogforvaltning står overfor en tillitskrise. Jevnlige kommer rapporter om hogst i verneverdige skogområder og lovstridig veibygging. Samtidig lobber skogeierne mot mer skogvern.

Det svekker norsk skogforvaltning når:

- Norske skoger forvaltes etter puslespillprinsippet, og store naturskogområder hogges i strid med all moderne landskapsøkologisk forvaltning
- Verneomfanget er for lite til å sikre langsiktig overlevelse for mange arter
- Skogpolitikken ikke er justert i forhold til våre internasjonale forpliktelser
- Staten betaler ut miljøfiendtlige subsidier, og næringa fortsetter å plante fremmede treslag, som er en stor trussel mot naturlig artsmangfold
- Utkast til ny skoglov er en trussel mot biologisk mangfold. Den sikrer ikke miljøverdier og den bedrer heller ikke forvaltningsrammene nevneverdig.

WWF-Norge ønsker å delta i det skogpolitiske arbeidet for å snu denne utviklingen. Til dette trenger vi din hjelp og støtte!

Norsk skogbruk må bli mer miljøvennlig

WWF mener norsk skogbruk har muligheten til å bli ei miljøvennlig næring basert på økologisk godt forvaltede og fornybare ressurser. Norsk skognæring vil i nærmeste framtid neppe kunne konkurrere på pris. Markedsandeler må sikres gjennom å satse på miljøkvalitet og miljøvennlig produksjon. WWF mener at vårt arbeid for et mer miljøvennlig skogbruk vil styrke skogbrukets framtidige konkurranseevne. Som i vårt arbeid overfor andre næringer med store miljøutfordringer, har vi en to-delt tilnærming:

1. WWF stiller miljøkrav til næringa og forvaltningen, og fremsetter konstruktive forslag til forbedringer gjennom dialog med aktørene.

2. WWF påvirker rammebetingelser for næringsvirksomheten, gjennom informasjonsarbeid i markedet og politisk arbeid, nasjonalt og internasjonalt.

Orkidéen marisko lever i kalk-skog og er fredet. Skogen der den vokser kan flatehogges. Forholdene forandres og mariskoen kan forsvinne, på tross av artsfredningen.

Skogvernet må femdobles

Skogvernet er geografisk og naturmessig skjevt fordelt. Det er store mangler i øst-Norge og i alle lavereliggende deler av landet. Det er vernet bare 11 områder med mer enn 10 kvadratkilometer produktiv skog og kun fire av disse ligger i sør-Norge. Det er mangelfullt vern av edellauvskog, kalkskog, høgstaueskog, lågurtskog, rik sumpskog og ulike typer kystbarskog, samt for boreal lauvskog og gjenværende gammelskog med lang kontinuitet. Mye av dagens vern ligger på skrinn, høytliggende og nesten uproduktiv skogsmark.

Forskerne mener at for å dekke behovet for de mest kritiske delene av artsmangfoldet (leveområder for de mest truede artene) må minimum 4,5 prosent av produktivt skogareal, dvs ca 3360kvadratkilometer vernes. For å sikre de sjeldne og trua artene og skogtypene må vernet økes til 9,3 prosent.

Økt satsing på skogvern er nødvendig

WWF krever vern av minst 5 prosent produktiv skog innen 2008. Basert på forskernes mangelanalyse mener WWF at det må prioriteres å tette disse hullene. Det betyr at Norge i de nærmeste få årene må sikre vern av:

- Gjenværende, noenlunde intakte områder av lavereliggende skogtyper
- Gjenværende, forholdsvis intakte forerksomster av rike skogtyper og skog som Norge har et internasjonalt ansvar for, bl.a. fjellskog og regnskog
- Gjenværende forekomster av gammel naturskog
- Større sammenhengende områder, særlig lavereliggende skog i sør
- Områder med konsentrasjoner av sjeldne arter og skogtyper

På litt lengre sikt må vernet økes til minst 10 prosent ved å supplere med:

- Å sikre en tilfredsstillende fordeling av verneområder i hele landet
- Storområder, inkludert restaurering av områder som kan utvikles mot naturskog over tid
- Å sikre de viktigste forekomstene av truede, sjeldne og andre spesielle skogtyper

Biologisk sett består skoglandskapet av myr, vann, våtmark, bekker og elver og mange forskjellige skog- og vegetasjonstyper. Derfor må skogen forvaltes som et helhetlig økosystem.

Mål for WWFs skogarbeid:

WWF arbeider med seks prioriterte områder, deriblant skog. I Norge skal vi bidra med å sette langsiktige og etterprøvbare mål for den framtidige skogforvaltningen. WWF-Norge prioriterer følgende mål for arbeidet:

1. Å etablere et **nettverk av vernet skogsområder**. Det betyr:
  - Vern av alle de viktigste verneverdige områdene
  - Restaurering av natur der dette er påkrevd
2. Skogbruket **drives etter skogøkologiske prinsipper**. Dette omfatter:
  - Bedre lovverk som sikrer biologisk mangfold
  - Miljøfiendtlige subsidier fjernes, miljøvennlige virkemidler brukes
  - Frivillige organisasjoner får reell medbestemmelsesrett, f.eks. gjennom arbeid med uavhengig **skogsertifisering**
3. Skogforvaltning i tråd med våre **internasjonale forpliktelser**.

Norges regnskog, et internasjonalt ansvar

I midt-Norge finner vi Europas eneste nordlige (boreale) regnskog. Skogtypen er unik og Norge har et internasjonalt ansvar for å verne våre regnskoger. Hogst er hovedtrussel. De siste 50 åra har trolig 70-90% av skogen blitt hogd.

I disse skogene lever det arter som ikke finnes andre steder i verden. Andre arter har her sin eneste kjente, europeiske utbredelse. Lavfloraen er særegen med mange trua og sjeldne arter. Det er registrert ca 250 lokaliteter med nordlig regnskog. De utgjør til sammen omkring 20 kvadratkilometer. Dette er ca 0,5 prosent av produktivt skogareal i regionen. Bare 26 lokaliteter er vernet! Det finnes i dag hverken lovverk eller skogbrukspraksis som sikrer skogtypen. Det betyr at det er fritt fram for hogst i våre internasjonalt verneverdige regnskoger. En fersk rapport har nettopp avslørt omfattende og ødeleggende hogster.

WWF krever hogststans og vern av all gjenværende nordlig regnskog.

Norge er jumbo i skogvern i Europa

WWFs karakterbok (rapport utgitt i april 2003) viser at Norge er på jumboplass når det gjelder skogvern i Europa. Dette er dårlig norgesreklame overfor forbrukerne i Europa. Norge har bare vernet én prosent av det produktive skogarealet. Skogforskerne anbefaler et minimumsvern på 4,5 prosent. I den samlede rangeringen der både areal, kvalitet på vernet og politiske intensjoner er med, kommer Norge på 11. plass av 16 land. I en tilsvarende WWF-rapport som ble utgitt i 2000, kom Norge på 17. plass av 19 land.

Den lille forbedringen siden forrige rangering skyldes:

1. Det er gjort en mangelanalyse. Den viser hvilke mangler dagens skogvernplan har, både geografisk og i forhold til de ulike skogtypene.
2. Det har kommet klare politiske signaler om en vesentlig økning av vernet. Svakheten er at det ikke er fastsatt arealmål, tidsrammer eller virkemidler for gjennomføring.

Den nordlige regnskogen (grønn) finnes i fuktige miljøer i lavlandet langs kysten av midt-Norge fra like sør for Trondheimsfjorden til Rana i Nordland.

I våre regnskoger vokser det lavararter som ikke finnes andre steder i verden. På bildet er det minst ti ulike lavararter, en av dem er sjelden.

Granfylltav er akutt trua i Europa. Artens hovedutbredelse er regnskogen i midt-Norge. Granfylltav har hatt en tilbakegang på nesten 90 prosent de siste 50 årene på grunn av flatehogst. Områder med granfylltav som ikke er verna, kan hogges.

Tiden går - verneverdig skog hogges....

Flatehogst og grøfting har ødelagt mange verneverdige juveler i Norge. Ofte har det skjedd med statlige tilskudd.

WWF og media har de siste årene avslørt mange skandalehogster. Det er hogd i nøkkelbiotoper og andre verneverdige områder. Skogmiljøer som har huset trua og sårbare arter, er ødelagt. Vi har avslørt hogster i tiurleik-områder, hønehauk- og spurvehauklokaliteter der også reirtrærne er hogd, samt hegrekolonier og andre viktige enkeltartlokaliteter. Bare omkring 10 prosent av produktivt skogarealet er definert som naturskog. Her er det langt større verneverdier og artsmangfold enn i den resterende kulturskogen.

I korte trekk er situasjonen denne:

- **Forskerne konkluderer med at Norge minst må femdoble vernet**
- **Myndighetene vil ha mer vern, men bevilger ikke penger**
- **Det er bred støtte fra folket for mer vern av skog**
- **Skogeierne vil ikke ha mer vern**
- **I mellomtiden hogges verneverdige skogen og de siste restene med de biologisk mest verdifulle skogområdene ødelegges**

Vi vet at vi har verneverdier og vi ser at vi mister dem. Verken skognæring eller myndighetene tar nok ansvar for å stanse denne negative utviklingen. Vi krever stans av all hogst i verneverdige områder inntil et tilfredsstillende og representativt nettverk med vernområder er etablert!

Trollskog i Trøndelag. Her er det bare å la fantasien utfolde seg.....

Trollskogen forsvinner

Mindre enn én prosent av skogen i Norge er biologisk gammel, dvs. eldre enn 160 år. Vær og vind omformer gamle trær til tusser og troll. I kyst- og fjellnære områder finner vi ofte trær med karakteristiske former. Særlig har våre malere vist oss den gamle trollskogen slik den en gang var. På gamle malerier kan vi se vår opprinnelige skog og villmark. Men finner vi igjen Lars Hertevigs "Gamle furutrær" i fjellfurskogen i dag? Ta en titt på Hertevigs "Skog" (1865), August Cappelens "Skoginteriør" (1851) eller Thomas Fearnleys "Skogstudie i Romsdal" (1836). Hvor er disse skogene i dag? Hvis de finnes, er de svært, svært sjeldne! Jeger og naturskildrer Bernard Herre fant sin urskog i Nordmarka ved Oslo tidlig på 1800-tallet; "...og over røtter og vindfall og mellom gamle graner skyter den nye skog frodig i været" skriver han i *En Jægers Erindringer*. En nesten identisk beskrivelse bruker dagens økologer om hvordan urskogen utvikler seg. Det er få steder i Nordmarka som har slike kvaliteter i dag. Selv dem er det vanskelig å få vernet. Trollskogen som var kunstnerens inspirasjonskilde er borte, omforma til kjedelig monokultur. Staten subsidierer hogst i våre siste trollskog. WWF vil ikke la særinteresser ødelegge de siste rester av vår felles naturarv.

Folket vil ha skogvern!

I april 2003 presenterte WWF Norges unike skognatur gjennom en internett-kampanje. Nesten 5000 personer har via e-post bedt Børge Brende om at Norge må verne sine skogjuveler. Folk i Europa reagerer negativt på at vi

bare har vernet en prosent, særlig når de vet at Norge har et internasjonalt ansvar for mange skogtyper med unikt artsmangfold. Eksempler på særegne arter er trønderlav, mjuktjafs, granfjelllav og hvistryggspett. Videre har Norge verdens nordligste populasjoner av tretåspett, barlind, lavskrike, fiskeørn, eføy og kristorn, for å nevne noen.

Europeerne ønsker å oppleve ren natur og levende skoger i Norge. De utgjør samtidig et viktig marked for norsk eksport, inkludert skogprodukter.

Hvistryggspetten er nesten utryddet på Østlandet fordi skogbruket har fjernet den grove lauvskogen. WWF vil gjenskape hvistryggspettskog, slik WWF gjør i Sverige. Det vil føre til at mange andre arter også får bedre livsbetingelser. Foto: Tom Schandy.

8 av 10 ønsker mer skogvern

WWF gjennomførte en stor opinionsundersøkelse i tolv europeiske land i mars 2003. Og dette mener vanlige folk om skogvern:

- **86 prosent av nordmenn mener skogvern er viktig eller meget viktig.**
- **93 prosent av den europeiske befolkningen mener skogvern er viktig eller meget viktig.**
- **8 av 10 europeere mener det er behov for mer skogvern i eget land**
- **folk vil bruke skogvernområder til rekreasjon og opplevelse**
- **folk vil ikke ha veibygging, hogst eller andre ødeleggende inngrep i verneområdene**

Folk flest har en svært positiv holdning til skogvern. Nesten ni av ti mener skogvern er viktig! Folk i Hellas, Tyrkia, Storbritania og Frankrike, land som har mistet mye skog, er mer opptatt av skogvern enn nordmenn. Norge må lære av andres feil: Vi må verne de biologisk viktigste skogene nå, ikke angre når de er ødelagt, slik man nå gjør i andre land.

Den økologiske kvaliteten på skogen i Norge er redusert de siste ti-årene. Mange skogområder har mistet biologisk mangfold fordi de er omformet fra levende naturskoger til ensformet kulturskog. De siste restene med gammel naturskog må vernes nå - det haster! 14 dagers hogst fører til at vi må vente i 140 år før vi får tilbake de samme biologiske kvalitetene!

WWF krever hogstforbud i verneverdig skog!

WWF-Norge krever nå at skogeiere avstår fra inngrep i alle registrerte verneverdige skogområder. Dette for å unngå at verneverdier fortsatt blir ødelagt. WWF-Norge håper at skogeierne og skogindustrien vil bidra til å redde våre siste naturskoger.

Ny skoglov - gammelt innhold uten miljømål

Det er framkommet mye ny og viktig skogøkologisk kunnskap de siste årene. WWF mener at dette må innarbeides i skogforvaltningen og i en ny skoglov. Et utkast til ny skoglov (17.01. 2003) betegnes som "et eneste stort gjesp" av enkelte innen skognæringa, mens miljøorganisasjonene gir strykkarakter.

WWF-Norges krav til ny skoglov

En ny skoglov vil virke i flere tiår. Loven må bidra til å minimalisere skader som reduserer verdien av skogen som levested og økosystem. En ny skoglov må sikre at viktige miljøavtaler følges opp.

Som et minimum må skogloven inneholde følgende viktige elementer:

1. Sikre arter og skogtyper som Norge har et internasjonalt ansvar for
2. Forbud mot bruk av fremmede treslag som truer naturlig arts mangfold
3. Klargjøre skognæringens miljømålsettinger og sektoransvar
4. Sikre at skogbruk drives etter økosystembaserte forvaltningsprinsipper og landskapsøkologiske metoder, som tar utgangspunkt i et økologisk representativt nettverk av verneområder
5. Etablere moderne ressursplanlegging
6. Lovpålegg om restaurering av skognatur der kvalitetene er ødelagt
7. "Føre-var-prinsippet" må være hovedregelen
8. Dokumentasjon av og åpenhet omkring alle kjente miljøverdier
9. Loven må ha en ambisiøs miljøforskrift som ivaretar Norges naturarv.

WWF presser fram forandringer i skogloven

Siden høsten 2002 har WWF fulgt en sak om en ulovlig bygd skogsvei i Nordland. Skogbrukssjefen ville anmelde saken, men kommunestyret vedtok å ikke anmelde forholdet. WWF brakte saken fram og krevde at myndighetene viste ansvar. Landbruksministeren sa: "det er beklagelig at slike forhold ikke blir anmeldt. Det ser uomtvistelig ut til at utbyggerne har brutt Landbruksdepartementets (LD) regler, og det ser landbruksministeren meget hardt på". Sponheim sa han vil endre skogloven slik at flere enn kommunene eller Staten kan anmelde lovovertridelser i skogbruket. Saken gikk videre til Fylkeslandbruksstyret, men også de unnlot å anmelde forholdet. Saken avslørte en "bukken-og-havresekken-mentalitet" og WWF krever at LD rydder opp i denne forvaltningspraksisen. Landbruksministeren har innrømmet store svakheter og sagt at loven skal endres. Dette anser WWF som en viktig prinsippseier. Departementet har foretatt formell anmeldelse "på bakgrunn av sakens karakter og ut fra allmennpreventive hensyn".

En vei kan ødelegge naturverdier, men ofte er det påfølgende hogst som gjør mest skade.

Skattepenger til naturrasering

Mange skogområder ligger uveisomt til og har derfor ligget urørt i lengre tid. Her finnes ofte et rikt arts mangfold fordi områdene ikke er flatehogd. Landbruksdepartementets (LD) subsidiopolitikk åpner slike områder for hogst og bidrar til å ødelegge verneverdig skog.

I 2002 utgjorde subsidiene 70-75 millioner kroner. Særlig utsatt er fjellskog og inngrepsfrie villmarksområder. I perioden 1988-98 mistet Norge mye inngrepsfri natur. Bygging av skogsbilveier sto for hele 74prosent av dette tapet.

LD har også i mange tiår subsidiert utplantning av fremmede treslag. På Vestlandet er 20 prosent av det produktive skogarealet tilplanta med fremmede treslag. Disse sprer seg raskt og ukontrollert og de er en tikkende, økologisk bombe. Naturreservater gror igjen med skyggetålende sitkagran og platanlønn. I løpet av noen tiår kan naturlige arter forsvinne. Dette er biologisk forurensing og LDs politikk er i konflikt med konvensjonen om biologisk mangfold, som Norge har underskrevet. Det strider også med Norges posisjon i OECD, der vi har sagt at vi skal avskaffe eller endre miljøfiendtlige subsidier.

WWF ønsker miljøvennlige virkemidler

WWF krever full stans i statlig bruk av miljøfiendtlige subsidier. Dette omfatter blant annet tilskudd til drift i vanskelig terreng og skogsveibygging. WWF mener at skogsveibygging kun skal kunne tillates når det foreligger grundig og åpent tilgjengelig dokumentasjon av biologiske verdier og beskrivelse av hvordan disse skal sikres.

Dårlig skogbruk miljøstemples!

WWF ønsker at skogbruket skal miljøsertifiseres, slik at forbrukerne kan velge miljøvennlige produkter. Sertifiseringen må bygge på troverdighet, gode standarder, skikkelig gjennomføring og åpenhet. WWF har avdekket at den norske løsningen ikke holder mål. Nylig ble en Fylkesjordbrukssjef (!) frifunnet for å ha hogd og ødelagt en kjent hønehauklokalitet. Skogeierforeningen Nord solgte tømmeret som miljøsertifisert virke til Norske Skog som siden eksporterte det "miljøvennlige" papiret til det internasjonale markedet. Høsten 2001 avslørte WWF hogst av verneverdig gammelskog i Aust-Agder. Hogsten var godkjent og tømmeret ble miljømerket. I hogstavfallet ble det funnet seks gammelskogarter, og hogsten hadde ødelagt sjeldne naturverdier. Kvalitetssikringssystemet til skogeierforeningen hadde store feil og mangler. Det samme var tilfellet med en skandale i Viken Skog, som ble avslørt året før. Tilfeldigheter fører til at slike ting oppdages. Dette kan like gjerne være regelen som unntakene i dagens skogbruk.

Blåveis finner vi ofte i kalkskog sammen med sjeldne arter som orkidéer og jordstjerner.

WWF-Norge:

"En person som knabber to hønehaukegg er miljøkriminell og får en klekkelig bot. Men en skogeier som hogger ned reirtreet slik at eggene ødelegges, kan få miljøstempel!"

WWF-Norge 2003.
Kr. Augusts gate 7A
pb. 6784 St. Olavs
plass, N-0130 Oslo

Tlf: 22 03 65 00
www.wwf.no

Globale naturvernmål for WWF:

Stanse ødeleggelsen av jordas naturmiljø og bygge ei framtid der mennesker lever i harmoni med naturen, ved å...

- Bevare det biologiske mangfoldet på jorda
- Sikre bærekraftig bruk av fornybare naturressurser
- Arbeide for reduksjon av forurensning og forsøplende forbruk

Dette har WWF-Norge fått til:

- Stanset hogst i verneverdig skog i Holmvassdalen, Nordland
- Vernet gammel furuskog i Lemonsjølia, Oppland
- Verneprosessen i Trillemarka, Buskerud, har startet
- Endringer i skogloven etter veisak i Saltdal, Nordland
- Første FSC-sertifiseringen av skog i Norge på Sørlandet
- Samarbeid med FSC-sertifisert bedrift i Rindal, nord-Møre
- WWFs karakterbok for skogvern i 17 europeiske land
- Internasjonal internettkampanje hvor 5000 ber Norge verne mer skog
- Presentert WWFs skogpolicy i kronikker, artikler, foredrag og leserinnlegg
- Gjennomført en markedsundersøkelse som viser sterk støtte til mer skogvern
- Produsert og presentert en rekke policydokumenter for lobbybruk
- Avslørt svakheter ved norsk skogforvaltning og skogsertifisering